

Mechanizacja transportu w gospodarstwie rolnym

Gospodarstwo rolnicze do swojej produkcji wymaga przemieszczania dużych ilości materiałów do produkcji i transportu produktów w nim wytwarzanych. Ze względu na różnorodny charakter produkcji i konieczność transportowania materiałów w obrębie gospodarstwa, na pole i z pola, a także do gospodarstwa i z gospodarstwa, transport można podzielić na:

-Transport zewnętrzny do wywozu płodów rolnych do skupu i przywozu do gospodarstwa środków produkcji. Realizowany jest przy pomocy samochodów ciężarowych (powyżej 15 km) i ciągników rolniczych z przyczepami (do 15 km).

O wyborze sposobu transportu decydują względy ekonomiczne,

-Transport wewnętrzny odbywa się w obrębie budynków inwentarskich i pól gospodarstwa. W transporcie wewnętrznym ze względu na jego charakter wyróżnia się **umiejscowione środki transportowe** związane z miejscem pracy w budynkach inwentarskich, magazynach i **mobilne (kołowe) środki transportowe**, służące do transportu na niewielkie odległości między budynkami.

Do wewnętrznego transportu kołowego stosuje się środki ręczne taczki i wózki używane w celu zadawania pasz i transportu w budynkach.

Do transportu większych ilości materiałów stosowane są **wózki samojezdne** (akumulatorowe i napędzane silnikami spalinowymi).

Do przewozu pasz objętościowych wykorzystuje się wózki widłowe, które przydatne są w pracach przeładunkowych materiałów w workach, skrzyniach czy na paletach.

Do takiego transportu stosowane są zawieszane na podnośniku skrzynie ładunkowe ładowności około 500 kg.

Do kołowych środków transportowych należą **przyczepy**, stosowane do przewożenia różnych produktów i środków do produkcji w rolnictwie. W zależności od konstrukcji, przyczepy dzieli się na **jednoosiowe i dwuosiowe**. Przyczepy jednoosiowe w połączeniu z ciągnikiem rolniczym są bardzo zwrotne i skracają czas manewrowania agregatem. Przyczepy jednoosiowe zwane naczepami dociążają tylne koła ciągnika i zwiększają jego siłę uciągu. W celu zwiększenia ładowności stosuje się podwójne osie tzw. **tandem**. W rolnictwie transportuje się **przyczepami uniwersalnymi** np. bulwy ziemniaków, korzenie buraków, czy ziarno zbóż.

Do transportu pasz objętościowych, np. siana, słomy, zielonki-stosuje się **przyczepy objętościowe** (lub uniwersalne z nadstawkami). Skrzynie uniwersalnych przyczep budowane są w wersjach bez urządzeń rozładunkowych lub wyposażane są w urządzenia do rozładunku. Wywrotki z hydraulicznym podnoszeniem skrzyni ładunkowej na boki lub do tyłu oraz przyczepy samowyładowcze z przenośnikami podłogowymi stosowane są jako zbieracze pokosów lub wozy paszowe.

Coraz częściej wykorzystywane są **przyczepy z wysokim wywrotem**, które stosowane są do załadunku samochodów ciężarowych o dużej ładowności lub kontenerów. Praca takiej przyczepy polega natym, że w pierwszej kolejności podnoszona jest skrzynia ładunkowa do wysokości około 3 m, a później następuje przechylenie skrzyni ładunkowej w celu jej opróżnienia.

Obsługa codzienna przyczepy polega na:

- Oczyszczeniu jej po wykonaniu transportu, sprawdzeniu połączeń śrubowych i sworzniowych i nasmarowaniu punktów smarowania wg tabeli smarowania.
- Trzeba też sprawdzić stan układu hydraulicznego i pneumatycznego oraz kontrolować i regulować ciśnienie w ogumieniu.
- Okresowo należy sprawdzać działanie układu hydraulicznego i hamulcowego.
- W czasie konserwacji podniesionej skrzyni ładunkowej powinno się zabezpieczyć ją przed samoczynnym opadnięciem.
- W czasie eksploatacji przyczepy nie wolno przekraczać dopuszczalnej ładowności, a ładunek umieszczać równomiernie na całej powierzchni skrzyni.
- Przed hydraulicznym rozładunkiem przyczepy, dyszel ustawić na wprost, a samej przyczepy nie ustawiać na pochyłości oraz wyjąć sworznie zabezpieczające skrzynię od strony wydzwigu.
- Rozpocząć jazdę po całkowitym opuszczeniu skrzyni ładunkowej i zabezpieczeniu jej sworzniami.

Przeñośniki i dźwignice

Do prac transportowych, przemieszczania ładunków, załadunku i wyładunku kołowych środków transportowych w budynkach inwentarskich lub magazynach stosowane są **przeñośniki ciągnowe i przeñośnikibezciągnowe** lub z czynnikiem pośredniczącym.

Przeñośniki ciągnowe, aby mogły przemieszczać materiał muszą być wyposażone w ciągnio (taśmę, łańcuch ze zgarniakami, taśmę z kubełkami). W przeñośnikach taśmowych element przenoszący materiał stanowi taśma. Służą one do przemieszczania materiałów sypkich, ziarna zbóż, warzyw, okopowych lub materiałów workowanych w płaszczyźnie poziomej i pod niewielkim kątem.

Przeñośnik zgarniakowy wykorzystywany do przemieszczania materiałów sypkich, ziarna, okopowych, pasz objętościowych i usuwania odchodów w oborach, pracuje w poziomie i pod kątem do 45°.

Przeñośniki czerpakowe służą do przemieszczania materiałów w pionie i płaszczyźnie ukośnej. Szeroko wykorzystywane są w kombajnach, czyszczalniach, suszarniach i magazynach zbożowych do transportu zboża z kosza przyjęciowego do górnego punktu wylotowego np. rozdzielania na poszczególne silosy.

Zadanie: Wypisz na czym polega obsługa codzienna przyczepy.

Odpowiedzi proszę sfotografować i wysłać na adres lisowskijan@radymno.edu.pl
W temacie proszę zamieścić imię i nazwisko oraz klasę

Życzę powodzenia Jan Lisowski